

Creuar les vies

Guia sobre Seguretat en espais ferroviaris per a MAJORS

AGENCIA ESTATAL
DE SEGURIDAD FERROVIARIA

AÑO EUROPEO
DEL FERROCARRIL 2021

TAULA DE CONTINGUTS

Objectiu d'esta guia	3
Per a començar, algunes definicions	4
Accessos no autoritzats a espais ferroviaris	6
Dades interessants sobre trens i la seua relació amb la seguretat.	8
Riscos per als usuaris majors	10
Claus per a estar segurs en els espais ferroviaris	12
El seu paper en la seguretat vial ferroviària	14

OBJECTIU D'ESTA GUIA

Els trens són un mitjà de transport ràpid i ecològic. Podem viatjar quasi a qualsevol lloc en tren i d'una manera còmoda. Ara bé, és important tindre en compte que al voltant dels trens i en les estacions hi ha riscos. Per això, és fonamental reconèixer-los i saber com ens hem de comportar amb seguretat quan estem en les estacions de tren i altres espais ferroviaris.

Amb esta guia, l'Agència Estatal de Seguretat Ferroviària pretén influir de forma positiva en els comportaments i hàbits de la població, i d'esta manera previndre comportaments de risc i informar de com estar segurs en els entorns ferroviaris.

Per tant, l'objectiu general és conscienciar i, en conseqüència, intentar reduir l'accidentalitat dels usuaris majors en els entorns ferroviaris. Específicament, la guia pretén difondre bones pràctiques de seguretat entre les persones majors en los entorns ferroviaris, com l'ús correcte dels passos a nivell i els encreuaments entre andanes, el comportament correcte en les andanes d'estacions, etc.

■ PER A COMENÇAR, ALGUNES DEFINICIONS

ANDANA

En les estacions de ferrocarril, vorera que hi ha al llarg de la via, més o menys ampla, i amb l'altura convenient perquè els viatgers entren i isquen dels trens, i també per a carregar i descarregar equipatges i efectes. La zona de seguretat sol estar delimitada per una línia que normalment és groga.

CATENÀRIA

Conjunt de cables suspesos per damunt de la línia de ferrocarril per al subministrament d'electricitat als trens elèctrics.

ENCREUAMENT ENTRE ANDANES

Intersecció al mateix nivell entre un ferrocarril i els itineraris expressament disposats en estacions i baixadors per a l'accés de vianants a les andanes.

PAS A NIVELL

Encreuament entre les vies del tren i la carretera o camí, normalment senyalitzat i, en ocasions, protegit per barreres i altres elements de seguretat, com llums i so.

PAS INFERIOR

Túnel o passadís que permet creuar les vies de forma segura. Està situat en l'andana. Habitualment està senyalitzat amb un cartell on figura un text, una imatge i una fletxa apuntant cap avall.

PAS SUPERIOR

Passarel·la o pont que permet creuar les vies amb seguretat. Està situat en l'andana. Habitualment està senyalitzat amb un cartell on figura un text, una imatge i una fletxa apuntant cap amunt.

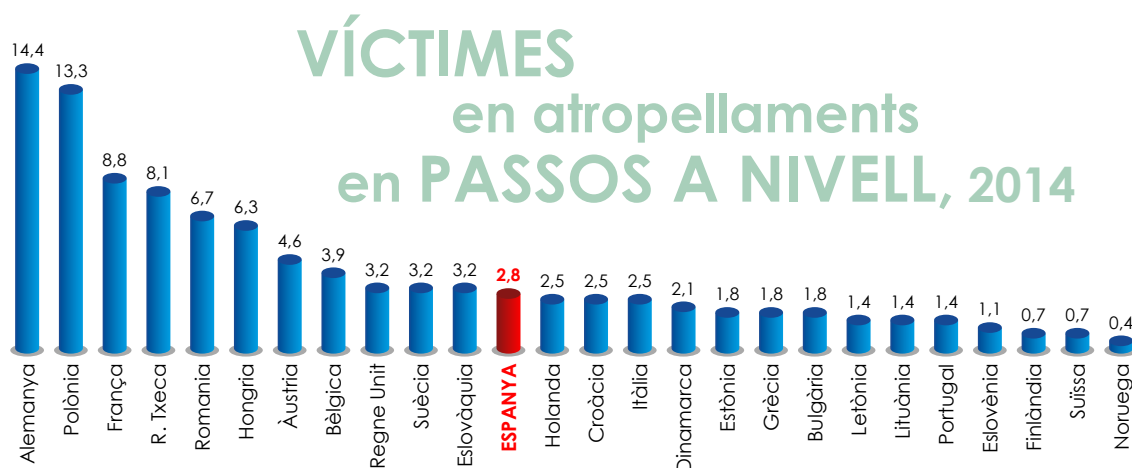
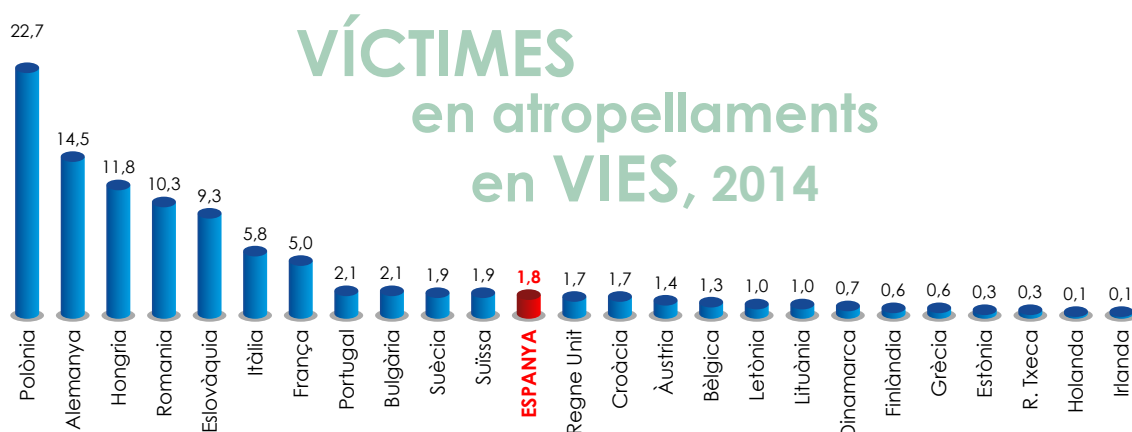
VIA

Camí format per dos carrils per on circula el tren. Recolzen sobre unes peces que subjecten i permeten mantindre el mateix ample, denominades "travesses". Estes, al seu torn, estan sobre una base de pedres denominada "balast" que servix per a repartir les càrregues del conjunt i filtrar l'aigua.

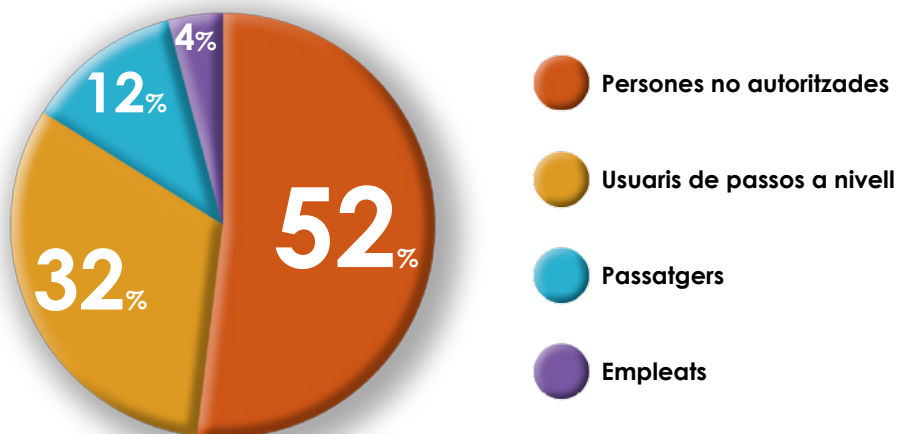
■ ACCESSOS NO AUTORIZATS A ESPAIS FERROVIARIS

En 2014 van morir 1.074 persones en els ferrocarrils europeus (UE-28)*. La majoria d'estes morts eren persones que havien accedit a espais no autoritzats (66,9%) i usuaris de passos a nivell (26,5%). En 2014, Espanya ocupava el lloc número 12 entre els països del nostre entorn (Unió Europea-27) pel que fa a mortalitat per atropellament en via i passos a nivell.

*Dades: European Union Agency for Railways (2016). Railway Safety Performance in the European Union.

En Espanya, el 52% de les morts per esta causa van ser de persones que havien accedit a espais no autoritzats, el 32% d'usuaris de passos a nivell, el 12% de passatgers i el 4% d'empleats.

Les persones van accedir als espais ferroviaris de forma il·legal per les causes següents: agarrar una dreuera, fer-se fotos, no pagar el bitllet o fer actes vandàlics.

Estos accessos no autoritzats poden tindre conseqüències tràgiques. A més, l'accés a espais ferroviaris no permesos està penat per la llei. **L'accés públic a les vies del tren no està permès. Per tant, creuar-les en un lloc no autoritzat és molt perillós, a més d'il·legal i sancionable amb una multa de fins a 7.500 euros.**

DADES INTERESSANTS

■ SOBRE TRENS I LA SEUA RELACIÓ AMB LA SEGURETAT

ALGUNS TRENS D'ALTA VELOCITAT PESEN UNES 322 TONES, XIFRA QUE EQUIVAL A UNS 260 COTXES.

Si estem prop de l'andana o la via i un tren ens colpeja, **pot ser mortal**.

El pes elevat del tren **fa difícil que pare amb rapidesa** davant d'una persona o un obstacle en la via.

LA DISTÀNCIA DE FRENADA D'UN TREN QUE CIRCULA A 160 KM/H POT SER DE 1.000 METRES, XIFRA QUE ES CORRESPON AMB 10 CAMPS DE FUTBOL.

Encara que el maquinista ens veja i accione el fre, **la distància** necessària de frenada és tan gran que el tren ens atropellaria. No és un cotxe.

ALGUNS TRENS TENEN UNA POTÈNCIA DE 8.800 KW, COM 120 COTXES.

Esta potència els permet assolir **velocitats elevades**.

A través de la **catenària** es proveïx els trens d'electricitat. Este corrent no s'apaga mai i té una **potència mortal**.

No fa falta tocar la catenària per a electrocutar-se; **n'hi ha prou d'acostar-s'hi per a estar en risc de mort o de ferides greus**.

ALGUNS TRENS D'ALTA VELOCITAT PODEN ASSOLIR ELS 300 KM/H.

Els trens que viatgen a alta velocitat **poden produir un efecte de succió** i crear un buit que t'arrossega a sota del tren.

■ RISCOS PER ALS USUARIS MAJORS

La condició física i psicològica de les persones va canviant en les diferents etapes de la seua vida i, en conseqüència, també varien els factors de risc als quals ens enfrontem. Està demostrat que amb l'edat es tenen menys reflexos, empitjora la coordinació i, en alguns casos, es perd vista i audició. Però això no significa que les persones majors hagen de deixar de ser actives. Simplement n'hi ha prou que siguin conscients de les limitacions que l'edat pot comportar.

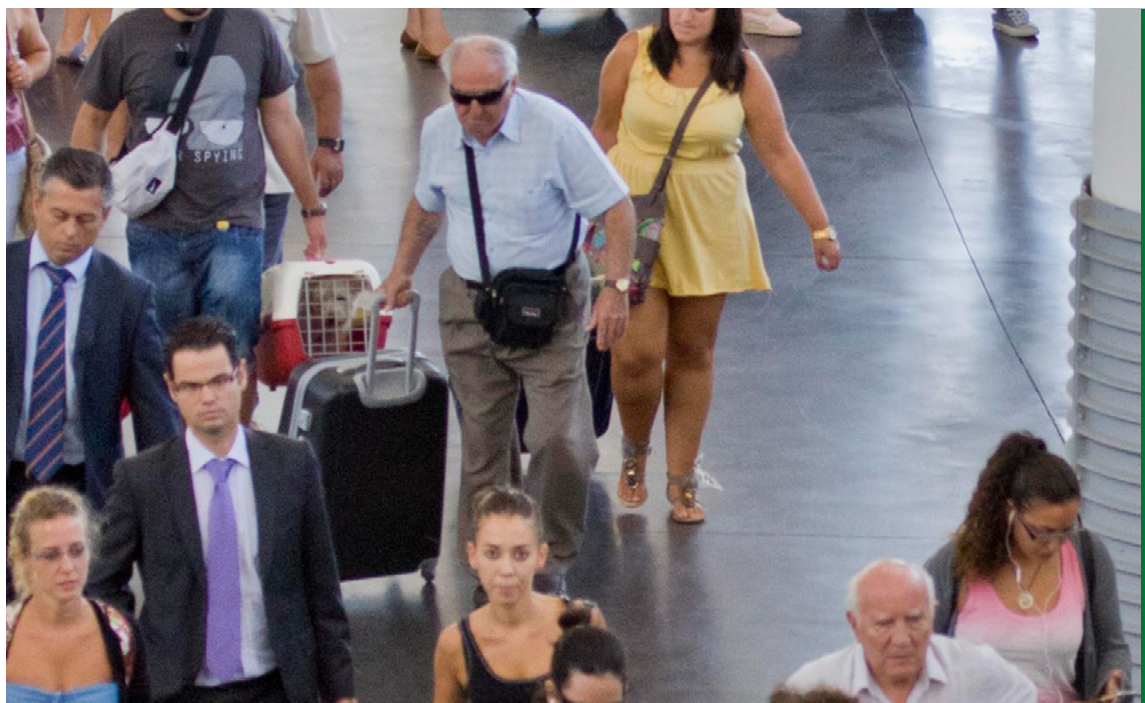
En el cas de les persones majors, **hi ha condicions psicofísiques** associades a l'edat **que poden dificultar** tant l'**orientació** com la **concentració** i la capacitat per a la **presa de decisions** (que és fonamental en situacions de perill potencial com els entorns ferroviaris), i a més generen un nivell d'estrés més alt.

Les alteracions en la visió, l'oïda, els reflexos, les capacitats psicomotores relacionades amb la coordinació poden dificultar la mobilitat. No obstant, **hi ha estratègies compensatòries** com l'ús d'**ulleres, audiòfons, bastó, etc.** que són molt **útils** per a seguir tenint una vida activa.

A vegades, la percepció del risc es pot veure modificada per la familiaritat amb l'entorn, el deteriorament de les capacitats cognitives i certs tractaments mèdics.

Si algun familiar o amic no està en condicions de viatjar sol en tren o caminar prop dels espais ferroviaris, **intente explicar-li els riscos que corre o acompanye'l**.

Els entorns ferroviaris comporten certs riscos a qualsevol edat. Si té **més de 65 anys**, tinga en compte estes recomanacions relacionades amb les estacions de tren i els seus voltants:

- ▶ **Quan creue pels passos permesos** sobre la via, **faça-ho per la zona central**. D'esta manera, si entropessa o s'esvara caurà sobre el mateix pas.
- ▶ Quan haja de **creuar un pas a nivell** caminant, ho haurà de fer **immediatament després que estiga permès fer-ho**: quan el semàfor es pose en verd per als vianants i/o s'alcen les barreres. **Tindrà més temps** per a fer-ho.
- ▶ En les estacions i els seus voltants, **vaja per llocs coneguts i autoritzats**.
- ▶ **Si ho necessita**, en els passos permesos **espere's per a creuar quan hi haja altres persones que el puguin acompanyar**.

■ CLAUS PER A ESTAR SEGURS EN ELS ESPAIS FERROVIARIS

Vaja amb compte amb l'espai que hi ha entre l'andana i el tren, ja que és molt fàcil entropessar-hi i ficar el peu. Per a facilitar l'accés al tren hi ha agafadors en les portes. **Entre amb calma.**

Pare atenció al senyal lluminós i acústic de tancament de portes. Quan s'il·lumine o sone, no pugi ni baixi del tren. **Pare's, espere's i agarre el següent.**

Mantinga's darrere de la línia groga o de seguretat de l'andana fins que el tren haja parat del tot. Si està prop de la vora de l'andana, el tren el pot colpejar o succionar.

Si li cau alguna cosa a les vies, no intente mai agafar-la. És molt perillós. **Demane sempre ajuda al personal de l'estació.**

En les estacions i altres entorns ferroviaris, camine, **no corra mai**. Són espais en els quals hi ha riscos, i pot caure.

■ CLAUS PER A ESTAR SEGURS EN ELS ESPAIS FERROVIARIS

En els espais ferroviaris **evite portar els auriculars o abaixe el volum**, i procure no usar els dispositius electrònics. Així podrà estar alerta i escoltar els missatges informatius i d'advertència. Això adquirix més importància quan algú ha de creuar les vies en els encreuaments entre andanes i passos a nivell, ja que **és imprescindible escoltar el tren**. Els trens no sempre fan sonar un xiulet per a avisar de la seua arribada.

No prenga dreceres. **És perillós creuar les vies del tren**. Els trens poden vindre des de qualsevol direcció, de qualsevol de les vies i en qualsevol moment.

En les estacions i els seus entorns **hi ha passos autoritzats per a creuar les vies**: passos superiors, passos inferiors, encreuaments entre andanes i passos a nivell.

En els encreuaments entre andanes i en els passos a nivell: pare's, mire als dos costats, escolte i pregunte's si és segur creuar.

Els trens no sempre passen a la mateixa hora. Poden passar inclús si no estan programats. Per això és important estar en les zones en què no hi ha riscos.

Tinga precaució.

■ EL SEU PAPER EN LA SEGURETAT VIAL FERROVIÀRIA

Els xiquets i xiquetes estan fortament influenciats pels comportaments que observen en els adults que tenen al voltant, i això els pot conduir a reproduir eixos comportaments observats.

L'ús de camins indeguts o **les conductes imprudents en les estacions** i passos a nivell, entre altres, **són hàbits que s'aprenen** en l'entorn pròxim i passen d'una generació a una altra.

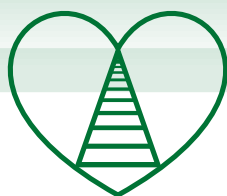
Els avis sempre han sigut transmissors de coneixement, també en el cas de la seguretat ferroviària.

El seu paper és fonamental per a ensenyar als seus nets, i a altres xiquets i xiquetes, com estar segurs en les estacions de tren i altres espais.

Ensenye'ls a estar segurs.

**PARA'T,
MIRA,
ESCOLTA,
VIU!**

**Creuar
les vies**